

Granskningsrapport huvudområdet Sociologi

Granskningen avser huvudområdet Sociologi på såväl grundnivå som avancerad nivå.

Underlagen har utgjorts av *Självvärdering, Matris över examensmål, Kurs- och utbildningsplaner, Bedömningsmall för examensarbete, Schema och Studiehandledning för examensarbetskurs, samt Förteckning över examensarbeten 2014-15.*

Dialog med huvudområdesföreträdare Sverre Wide har förts (2016-01-13 och 2016-04-11) där självvärderingen har kommenterats av nämnden och därefter reviderats.

Underlagen har granskats av externa sakkunniga professor Hedvig Ekerwald, Uppsala universitet och lektor Fredrik Palm, Uppsala universitet, som lämnat yttranden enligt formulär *Bedömning efter extern granskning av huvudområde eller yrkesprogram.*

Områdesnämnden har läst och bedömt fem stycken examensarbeten som valts slumpmässigt bland uppsatser med betyget G, och lämnat utlåtanden enligt *Granskningsmall för examensarbete.*

Huvudområdets speciella kunskapsbidrag och dess profil vid Högskolan Dalarna

Kandidatexamen i huvudområdet Sociologi kan vid Högskolan Dalarna nås genom fristående kurser och i Samhällsvetarprogrammet. Sociologi utgör också en stor del av Socionomprogrammet, och kurser ges även i Sport management-programmet och under annat namn, i PAL-programmet.

Relationen till ett antal näraliggande ämnen skulle litet förenklat (och med viss överlappning) kunna beskrivas på följande sätt:

- Där statsvetenskapen närmast fokuserar på samhällets formella institutioner ligger sociologins huvudfokus på dess informella institutioner.
- Där socialt arbete snarare fokuserar på tillämpad, problemlösande social kunskap ligger sociologins huvudfokus mer på de processer och mekanismer som påverkar social praxis.
- Där företagsekonomi i huvudsak behandlar frågor som rör organisationsfrågor i mer snäv betydelse, anlägger sociologin ofta ett organisationsperspektiv på en mängd olika sociala fält.
- Där psykologin har ett i huvudsak individorienterat perspektiv ligger sociologins fokus på interaktions-, grupp-, och systemnivå.
- Där kulturgeografen har ett specifikt fokus på det sociala livets rumsliga dimensioner intar dessa ingen i förhållande till andra dimensioner privilegierad ställning i sociologin
- Där historieämnet i huvudsak har ett diakront perspektiv på sociala processer är sociologin mer synkront orienterad.

Målet är att studenterna efter avslutad utbildning ska ha skaffat 1) en ökad förståelse för den specifikt *sociala* dimensionen av det mänskliga livet, 2) en ökad förståelse av ett antal sociala delområden (t.ex. frågor som rör kön, klass, etnicitet, socialisation, makt, välfärdspolitik och social avvikelse), 3) teoretiska och metodologiska verktyg för att analysera sociala fenomen och problem, och 4) en uppövd blick för att identifiera olika former av maktutövning och ett kritiskt ifrågasättande vad gäller olika former av social praxis. Innehållet i den utbildning som ges vid HDa avviker inte på något påtagligt sätt (vad gäller t.ex. teorier, metoder studieobjekt) från undervisning vid andra svenska lärosäten.

Sakkunnigas kommentarer:

De sakkunniga bedömer att Huvudområdet sociologi vid Högskolan Dalarna upprätthåller de kvalitetskrav man kan ställa på en universitetsutbildning i ämnet, och att huvudområdets avgränsning är adekvat. En av de sakkunniga tillägger att dess företrädare spelar en roll även på den nationella nivån inom ämnet.

Nämndens slutsatser:

Huvudområdet Sociologi intar en viktig roll och funktion i Högskolans verksamhet genom att förmedla förståelse för olika relevanta aspekter såsom kön, klass, etnicitet, socialisation, makt m.m. som i någon form påverkar eller förekommer i nästa alla aktuella samhällsfrågor. På det sättet relaterar Sociologin också till Högskolans vision om att bidra till ”bildning” i samhället bl.a. i mening av ett utvecklat omdöme.

Akademisk miljö och lärarkompetens

Lärarpersonal utgörs av sammanlagt sju lärare, där sex är disputerade varav en docent. Två av de tillsvidare anställda lektoreorna är inblandade i undervisningen till mer än 50 % av deras totala tjänster, en till 40 %. En del av undervisningen utförs av en disputerad vikarie och en del av en adjunkt.

Namn/ födelseår	Akademisk titel examen	Befattning	Tidsbegräns- ning	Omfattning av heltid i %	Uppskattad tjänstgöring % av heltid senaste året inom huvudområdet				Högskole- pedagogisk utb. poäng
					Grund	Avanc	Forsk	Adm	
Lars-Erik Alkvist 1954	Doktor	Lektor		33	24	2	2	5	0 (folkhögskolelärare)
Gunilla Carstensen 1964	Doktor	Lektor		100	55		15	30	15 hp
Luis Conde-Costas 1960	Doktor	Vik.lektor		100	95			5	0
Ingrid Grosse 1971	Doktor	Lektor		100	55		18	27	22,5 hp
Peter Jansson 1965	Fil. mag	Adjunkt/ Doktorand		100	15		80	5	15 hp
Anna Maria Kujawinska 1984	Fil. mag	Adjunkt		100	95			5	7,5 hp
Steven Saxonberg 1961	Professor	Forskare		63	10		44	9	0
Jessica Wide 1977	Doktor	Lektor		6	3	0	2	1	22,5 hp
Sverre Wide 1973	Docent	Lektor		100	39		20	41	18 hp

Tabell 1: Lärare i sociologi 2016. Efter att underlaget lämnats till områdesnämnden har förändringar skett, t ex att Peter Nilsson har disputerat och Steven Saxonberg har slutat sin tjänst.

Lärarna besitter olika vetenskapliga kompetenser och kompletterar varandra, vilket utnyttjas i undervisningen för att skapa möjligheter till mångfald och öppenhet vad gäller vetenskapliga perspektiv och ämnesområden.

Ämnet har regelbundna ämnesmöte, c:a 5 ggr per termin, där bland annat ämnets uppdrag behandlas. Här förs också ett pågående pedagogiskt samtal, t ex om bedömningar och bedömningskriterier. Det pedagogiska samtalet förs också kontinuerligt i ämnets lunchrum.

Sex av sju lärare är högskolepedagogiskt utbildade.

Professor Steven Saxonberg har nyligen avslutat sin tjänst vid HDA.

Sakkunnigas synpunkter:

Sakkunniga finner att lärarkompetensen är god och att en särskild styrka är att endast en av de sju fast anställda lärarna inte är disputerad, samt att befintlig personal tycks komplettera varandra väl vad gäller olika kompetensområden inom sociologin.

De sakkunniga finner enligt tabellen att den pedagogiska kompetensen är hög och noterar att det tycks finnas strategier för detta vid lärosätet.

Nämndens slutsatser:

Nämnden anser att lärarkompetensen är god. Kompetensen kunde förbättras genom anställningen av en professor samt disputation av adjunkten. Strategi för docentmeritering av lektorerna är önskvärd.

Forskningsaktivitet

Forskningen finansieras huvudsakligen av HDA:s interna forskningsmedel. I självvärderingen listas fyra pågående projekt.

De publicerade forskningsresultaten enligt DIVA under de senaste tre åren innehåller 45 poster från de nio lärarna. Av dessa är en stor del recensioner och redaktörsuppdrag. De flesta artiklar i vetenskapliga tidskrifter har professor Saxonberg som upphovsman. Bortsett från dessa återfinns i listan sex artiklar i vetenskapliga tidskrifter eller antologier.

Navet i miljöns vetenskapliga utbyte är TICS-seminariet, som är gemensamt med Statsvetenskap och som sammanträder c:a 5 ggr per termin och där pågående forskning och forskningsidéer presenteras. Sociologi tillhör också i mindre utsträckning ett välfärdsseminarium.

Flera av lärarna deltar regelbundet i vetenskapliga konferenser, i vetenskapliga tidskrifter och innehar/utför olika akademiska uppdrag (redaktör, redaktionsmedlem, styrelseuppdrag, bedömare och betygsnämndsuppdrag).

Sakkunnigas synpunkter:

De sakkunniga konstaterar att det finns en intern seminariestruktur som stödjer forskningen i miljön.

Båda sakkunniga är överens om att en professor i sociologi är en önskvärd kompetensförstärkning för att göra miljön mera forskningsinriktad. En av de sakkunniga lyfter som motiv fram betydelsen av en professur för publikationer och internationell anknytning i

allmänhet. Den andre sakkunnige motiverar inte behovet av en professor direkt, men menar att det kan finnas behov av att samlas kring tydligare strategier för publikation och nätverksbyggande, och för att uppnå en större andel externfinansierad forskning.

Nämndens slutsatser:

Huvudområdet Sociologi visar ett stort engagemang inom den sociologiska forskningen, t.ex. genom redaktörskap på en vetenskaplig tidskrift. Lärarna är också aktiva i populärvetenskapliga sammanhang, t.ex. i form av många debattbidrag i dagstidningar. Antalet refereegranskade vetenskapliga artiklar skulle dock kunna öka per disputerad lärare i förhållande till de övriga vetenskapliga aktiviteterna.

Undervisningens forskningsförankring

Samtliga fast anställda lärare utom en har disputerat i sociologi och bedriver själva forskning. Detta bidrar till utbildningens forskningsanknytning genom att studenterna får ta del av lärarnas publikationer och erfarenheter av forskningsprocessen. Studenterna kommer på så sätt i kontakt med aktuell forskning.

Lärarna är utbildade vid olika lärosäten, har erfarenhet från undervisning och forskning från olika lärosäten och har olika forskningsinriktningar. Det medför att studenterna möter olika vetenskapliga och pedagogiska traditioner, vilket stimulerar dem till ett akademiskt förhållningssätt.

Handledning och undervisning i sökning och utnyttjande av vetenskapliga (primära) publikationer sker genom de Workshops som anordnas med bibliotekarie i kurserna Sociologi I (SO1028) och Sociologi III (SO2009). I undervisningen ges kontinuerlig information om tidskrifter (i synnerhet Sociologisk Forskning).

Det är en strategi att läroböcker ej skall vara ett helt dominerande inslag på kurslistorna. Det innebär att studenterna, förutom läroböcker, läser både klassiska sociologiska avhandlingar, vetenskapliga publikationer i form av antologier, samt en rad klassiska och moderna artiklar från vetenskapliga tidskrifter.

Studenter deltar för närvarande inte i vårt högre seminarierum (TICS). Inga studenter deltar för närvarande i lärarnas forskningsprojekt.

Sakkunnigas synpunkter:

Sakkunniga kommenterar inte detta specifikt.

Nämndens slutsatser:

Nämnden anser att sociologins arbete och ambition avseende forskningsanknytning är bra och borde fortsätta som en central aspekt i kvalitetsarbetet.

Utbildningens innehåll och progression

Sakkunnigas synpunkter:

De sakkunniga bedömer att de presenterade kursplanerna på ett tydligt, lättfattligt och strukturerat sätt förmedlar vilka lärandemål som kurserna syftar till att uppfylla. En genomgång av kursplanerna för Sociologi I, II och III med dessas 11 delkurser visar att lärandemålen överensstämmer med de nationella examensmålen för kandidatexamen.

De sakkunniga bedömer också att progressionen mellan de tre terminerna är tydlig. En av de sakkunniga lyfter fram att den introducerade första terminens introducerade kurser i sociologi och socialpsykologi fördjupas under termin 1 och 2 genom kurser med mer specifik inriktning på välfärd, makt och normalitet/avvikelse – tre viktiga områden inom sociologin, att den första terminens i introduktion till kvalitativ och kvantitativ metod fördjupas under termin 2 och 3 genom mer specialiserade kurser inom vart och ett av dessa metodområden, samt att kvantitativa metodkunskaper ytterligare fördjupas genom ett mindre uppsatsarbete termin 2 och att kunskaper om kvalitativ metod sannolikt fördjupas i de flesta kandidatuppsatser.

En av de sakkunniga kommenterar matrisen över progression/examensmål, med att den inte tillför mycket utan att den till skillnad från kursplanerna tvärtom förmedlar en problematisk syn på måluppfyllelse.

Nämndens slutsatser:

Nämnden anser att innehåll och progressionen är bra och borde lyftas tydligare i en formaliserad matris.

Organisation och genomströmning

Sociologi har för närvarande ett antal likartade kurser för studenter som läser sociologi 1) inom ramen för socionomutbildningen, 2) inom ramen för samhällsvetarprogrammet, och 3) som fristående kurser. I vissa fall sker i dessa fall samläsning.

Studentvolymen har av ekonomiska skäl tvingats minskat i omfattning de senaste åren, från 157 HST till 141. Prestationsgraden de senaste åren ligger på 87 %.

Antal uttagna kandidatexamina 2014: 36 stycken, och 2015: 43 stycken. Alla studenter tar inte ut en examen i sociologi, utan får genom Socionomprogrammet en Socionomexamen och i Samhällsvetarprogrammet tar många ut examen i statsvetenskap.

Skriftliga arbeten

Undervisning i vetenskapligt skrivande lämnas i de flesta delkurser. Det rör sig om föreläsningar, handledning samt i form av skrivuppgifter med feedback. Denna undervisning inleds på kursen Sociologi I, där studenterna dels blir undervisade i elementär referenshantering, akademiskt språkbruk och textdisposition, samt får feedback avseende detta på ett antal inlämningsuppgifter. Vidare ingår uppgiften att sammanfatta vetenskapliga texter i kursens andra delkurs. På kursen Sociologi II, som bl.a. rymmer inlämningsuppgifter, hemtentor och en mindre uppsats (s.k. B-uppsats) läggs mer fokus på förmåga till språklig precision och analys. Denna undervisning fortsätter på kursen Sociologi III som avslutas med att studenten skriver ett examensarbete. Uppsatsdelkurserna innehåller explicit undervisning i vetenskapligt skrivande. Det händer att studenter med svårigheter hänvisas till HDA:s språkstöd.

Examensarbetskursen genomförs genom följande moment:

Tre föreläsningar 1) Introduktion till kursen, 2) Konsten att skriva ett examensarbete, 3) Konsten att opponera på ett examensarbete, 4) Workshop med bibliotekarie.

Inför uppsatsskrivandet ska en promemoria lämnas med (a) en beskrivning av temat för eller det område vilket examensarbetet avser behandla, en redovisning av (b) frågeställningar och (c) resultat inom området baserat på ett studium av 20-25 abstracts (sammanfattningar) av vetenskapliga studier inom området. Dessa studier skall varje student själv söka reda på, t.ex. med hjälp av sökningar i databasen Sociological Abstracts. Slutligen skall promemorian innehålla (d) en kortfattad diskussion av möjliga, preliminära frågeställningar baserat på den forskning som redovisats. Promemorian bör omfatta c:a 2,5 sidor. De som planerar att skriva ett examensarbete tillsammans skall endast lämna in en PM.

Handledningstiden för examensarbete är begränsad till maximalt 20 h vilket inkluderar inläsning och övriga förberedelser från lärarens sida. Handledningen är i tid begränsad till den aktuella kursperioden. Handledning ges enbart för ämnen som kursansvarig lärare anser lämpliga att behandla. Handledare och student skall gemensamt komma överens om hur handledningen skall ske. Handledning kan komma att ske på distans, men detta är mindre vanligt. Vanligtvis träffas student och handledare c:a 4 gånger samt kar viss kontakt över mejl.

Ett övningsseminarium genomförs där varje student läser två examensarbeten som studenten själv väljer bland de fyra arbeten som finns tillgängliga i den aktuella mappen på fronter. Varje student förbereder sedan skriftligt kommentarer till ett av de valda arbetena och presenterar dessa på seminariet.

Kursen examineras genom författande och försvar av examensarbete enligt anvisningar nedan, samt genom att opponera på annan students arbete (vilket bör inkludera skriftliga kommentarer till respondenter och examinator). För att få examineras på delkursen måste studenten ha godkänt betyg från delkurs 1 och 2. För att säkerställa individuell examination är det obligatoriskt att lämna in blankett om samarbete vid det examinerande seminariet. Vid omexamination krävs nytt seminariedeltagande. Vid omexamination bedöms arbetet av en ny examinator.

Varje examensarbete bedöms av två lärare, en bedömare och en medbedömare (second opinion). Vid examination används ett bedömningsprotokoll.

Extern bedömning av examensarbete genomförs inte rutinmässigt för närvarande. Dock läser lärarlaget gemensamt och diskuterar examensarbeten från andra lärosäten.

Sakkunnigas synpunkter:

En av de sakkunniga framför att på grundval av kursplanerna och med information från självvärderingen kan sägas att studenterna får en mycket god förberedelse för examensarbetet med metodkurser på varje nivå av Sociologi I, II och III, och träning i akademiskt skrivande från Sociolog I och uppåt. Som särskilt väsentligt för studenternas träning inför examensarbetet framhålls att studenterna skriver en B-uppsats om 7,5 poäng, men också att studenterna har hemtentamina som bättre salstentamina förbereder studenterna för uppsatsarbetet, och att studenterna har god tillgång till disputerade lärare under hela utbildningen.

Den andre sakkunnige ser dock oklarheter avseende hur olika färdigheter som krävs under examensarbetet stöds av undervisningen, och menar t ex att mer fokus skulle kunna läggas på det akademiska skrivandet och färdigheter kring detta såsom t ex förmågan att bearbeta en större mängd litteratur. Möjligen skulle samarbetet med biblioteksservicen även kunna utvecklas med fokus på andra färdigheter än just litteratursökning, t ex rörande referenshanteringsprogram som alltmer används i akademiska sammanhang.

Båda sakkunniga menar att rutinerna för examination ser mycket bra ut, med en tydlig bedömningsmall och systemet med second opinion. Bytet av examinator vid omexamination ter sig ambitiöst och säkerställer förhoppningsvis att examinator inte undviker att underkänna uppsatser som bör underkännas under hotet om merarbete (dock för systemet kanske med sig ett liknande problem, nämligen att underkännandet leder till merarbete för en kollega och därtill ett totalt sett större arbete då examinationen måste börja från noll).

En av de sakkunniga framhåller *Bedömningsmall för examensarbete för kandidatexamen i sociologi vid HDa* som är utmärkt och föredömlig. Den andre sakkunnige påpekar att det är oklart vad en ”sammanlagd bedömning av alla kriterier” innebär, och vad som krävs för VG.

Nämndens slutsatser:

Nämnden anser att de skriftliga arbetena uppfyller kraven, men att det finns förbättringsmöjligheter avseende studenternas egna arbeten.

Bedömningsmallen för examensarbeten bör framhävas som utmärkt och föredömlig också av nämnden.

Granskning av examensarbeten

Fem examensarbeten som samtliga har bedömts som godkända av examinator har utvalts slumpvis. Samtliga arbeten är samförfattade och den individuella bedömningen sker genom separat intyg om vem som gjort vad. Områdesnämndens ledamöter har läst och diskuterat dessa utifrån den bedömning de gjort genom bedömningsmall för examensarbete.

Ett av examensarbetena ansågs av en ledamot ha bristande kvalitet. Detta motiverades med att arbetet hade en svag koppling mellan teori och empiri där allt för många teorier blandats in vilket gör det svårt att operationalisera undersökningen och för läsaren att se de verktyg som används i tolkningarna. Materialet med ett litet antal intervjuer, ansågs också mindre lämpat för att kunna dra några slutsatser om frågeställningen.

Övriga fyra arbeten bedömdes vara av tillfredställande kvalitet. Några kommentarer gällande dessa var bland annat:

- Studenten visar att den kan följa en mall, men arbetet visar inte prov på självständigt driv eller intresse.
- Arbetet refererar nästan enbart till studentlitteratur.
- Syfte och frågeställning skulle kunna vara mer synkade. Syftet är att belysa problemområdet, men det förklaras inte varför.
- Genomförande, kritisk metoddiskussion saknas och metod berörs endast översiktligt.
- Välskriven, med tydlig röd tråd som gör det lätt att hänga med.
- Tre vetenskapliga artiklar är lite, borde kunna kräva mer. Kanske så att kvalitativa resonemang kräver annan insats av student än enklare resultatfokuserade läsningar av artiklar.

Sakkunnigas synpunkter:

En av de sakkunniga kommenterar listan över titlar på examensarbeten 2014-15: ”.....samtliga titlar på de 53 examensarbetena från 2014-2015 och jag finner det vara utmärkta ämnen som borde intressera sociologer på bred basis. Jag fäste mig vid uppsatser som analyserade våld och kön i barnfilmer, självbiografiska berättelser om upplevelser av mobbning, klämda mellanchefer i omsorgsorganisationer, äldres upplevelse av att ta emot hemtjänst, samverkan kring sent anlända elever, identitetsförändring hos invandrade till Sverige från före detta sovjetiska länder, hur

parförhållanden påverkar högskolestudier, och det speciella dalaämnet, om vargforskningen i Sverige/Norge 2000-2014.”

Omvärldsbevakning

Ämnet deltar regelbundet i de årliga ämneskonferenserna i sociologi. Dessa konferenser är vridna åt undervisning och bidrar till att hålla ämnet à jour med utvecklingen i övriga Sverige. Utöver detta sker ett informellt utbyte av erfarenheter med kolleger vid andra lärosäten.

Ämnet deltar aktivt i undervisning och i övrigt arbete med flera program vid HDa, nämligen Socionomprogrammet, Samhällsvetarprogrammet och PAL-programmet.

Nämndens slutsatser:

Nämnden anser att omvärldsbevakning sker i god omfattning.

Anställningsbarhet/användbarhet

Det sker viss bevakning av arbetsmarknaden inom socionom- och samhällsvetarprogrammet. Sociologi deltar för närvarande inte i något branschråd eller motsvarande.

Arbetsmarknaden ser tämligen god ut för utexaminerade sociologer. Många socionomer och samhällsvetare arbetar inom kommuner och landsting med utredning och förvaltning m.m. enligt alumniundersökningar.

Sakkunnigas synpunkter:

Självvärdering och kursplaner ger vid handen att undervisningen i sociologi vid Högskolan Dalarna håller god kvalitet. Att kunna sätta sig in i stora textmassor, analysera självständigt och skriva klara och rediga akademiska texter är till stor nytta för yrkeslivet. Det sociala på individuell, organisatorisk och samhällelig nivå som är sociologins studieområde, torde vara till stor nytta för tjänstemannaarbeten inom företag, organisationer och myndigheter.

Nämndens slutsatser:

Anställningsbarheten främst inom det sociala området, t.ex. som socialsekreterare, bör i nuläget vara relativt god. I detta avseende har sociologi en viss fördel jämfört med statsvetenskap som den andra utgången i Samhällsvetarprogrammet. Samtidigt konkurrerar sociologer inom det sociala området med socionomer som bör ha ännu bättre chanser på grund av den mer omfattande utbildningen.

Nämnden medger att icke-yrkesutbildningar som ämnen inom samhällsvetenskap är svårt att analyserar utifrån befintligt arbetsmarknadsstatistik (Saco, SCB), då dessa inte beaktas särskilt. Överlag visar statistiken dock att anställbarheten för alla högskoleutbildade är övergenomsnittligt hög i Sverige. Vidare är anställbarheten av socionomer, som redovisas särskilt i statistiken, utmärkt.

Studentinflytande

Studenter deltar i programråd inom samhällsvetarprogrammet.

Kursvärderingar genomförs nu automatiskt/elektroniskt. Åtgärder som föranletts av kursutvärdering rör bland annat genomgång och i något fall byte av kurslitteratur, samt modifiering av kursupplägg. Vid enstaka tillfällen har det tidigare förekommit att varken kursvärdering eller kursutvärdering genomförts. Detta har i något fall berott på att en vikarierande lärare inte blivit tillräckligt informerad om våra rutiner och i något fall berott på att en lärare blivit sjuk/sjukskriven. I några fall har ingen kursutvärdering genomförts då antalet inkomna kursvärderingsblanketter varit mycket litet. Utöver detta förekommer informell kontakt mellan studenter och lärare som i viss utsträckning diskuteras i lärarlaget.

Sakkunnigas synpunkter:

De sakkunniga noterar att studenter deltar i programråd inom samhällsvetarprogrammet, där sociologin ingår. Kursvärderingar genomförs automatiskt/elektroniskt och de har bitvis bidragit till förnyelsearbetet. En av de sakkunniga tillägger dock att kontaktpunkterna mellan ämnesgruppen och studenter tycks vara få undantaget samhällsvetarprogrammets programråd, kursvärderingar och informella kontakter.

Nämndens slutsatser:

Även inom Socionomprogrammet kommer studenter i framtiden att bjudas in till programmöten, jämförbart med programrådet på Samhällsvetarprogrammet. Det tycks vara i princip rimligt att ha ett programråd/programmöte per termin som ett diskussionsforum. Andra former av studentinflytande förutom kursvärderingar skulle kunna diskuteras, om behov finns.

Internationalisering

Lärarytbytte 2016 inom Erasmusprogrammet med pedagogiska universitetet i Krakow: tre inresor och fyra utresor.

Visst studentutbyte har ägt rum inom ramen för socionom- och samhällsvetarprogrammet. Vad gäller Samhällsvetarprogrammet har det skett en ökning av utresande: från 0 2014 till 7 studenter 2015 och lika många sökande för 2016. Vad gäller inresande har ämnet varje år ett antal Erasmusstudenter som läser våra engelskspråkiga kurser.

Innehållet i kurserna är internationellt orienterat (t.ex. internationell och internationellt orienterad litteratur, internationellt jämförande perspektiv, undervisning i frågor som rör globalisering och internationalisering). Forskare och lärare i sociologi är aktiva i det internationella samfundet (t.ex. vid konferenser, med publiceringar i internationella tidskrifter, lärarytbyten) och internationella gäster bjuds in och deltar vid TICS-seminariet.

Sakkunnigas synpunkter:

Sakkunniga konstaterar att självvärderingen tyder på en positiv trend vad gäller studenters Erasmusutbyten vilket är en styrka. Visst lärarytbytte förekommer också. En av de sakkunniga framhåller dock att förankringen i internationella forskningsnätverk framstår som ett utvecklingsområde.

Nämndens slutsatser:

Internationaliseringsarbetet är tillfredsställande även om antalet utresande och inresande studenter skulle kunna vara fler. Förankringen i internationella forskningsnätverk kan också utvecklas, vilket en av de sakkunniga påpekar.

Hållbar utveckling, mångfald och jämställdhet

Lärarpersonalen är jämnt fördelad könsmässigt, och två av sju har utländsk bakgrund. Många av studenterna har invandrarbakgrund. Något aktivt arbete ur jämställdhets- eller mångfaldsperspektiv när det gäller lärar- eller studentrekrytering bedöms därför inte som nödvändigt. I övrigt kan sägas att sociologin till sitt väsen granskar maktrelationer i samhället och att vi i ämnet ser det som en av våra viktigaste uppgifter att belysa dessa (forskning) och att bidra till studenternas förmåga att förhålla sig kritiskt till olika maktrelationer (utbildning).

Sakkunnigas synpunkter:

Sakkunniga menar att kön, klass, etnicitet och globalisering är grundteman i modern sociologi, och att sociologins själva innehåll således ger kunskaper som rör just dessa dimensioner. Båda sakkunniga kommenterar dock att arbetet med jämställdhet, mångfald och hållbar utveckling skulle kunna göras mera explicit än vad som framgår av självvärderingen.

En av de sakkunniga noterar att enligt Högskolans Policy för Miljö ska det skapas ”möjligheter för anställda och studenter att skaffa kunskap och förståelse för miljöaspekter i samhällsutvecklingen, och därmed förutsättningar att kunna bidra till en ekologiskt hållbar utveckling”, men ser inte något inträngande synsätt på denna dimension i självvärderingen. Sakkunnig menar att det här finns möjligheter att utveckla detta genom miljösociologin, där t ex en typisk introduktionsbok i ämnet sociologi som Anthony Giddens ”Sociologi” ägnar ett kapitel åt just miljön.

Nämndens slutsats:

Arbetet med hållbar utveckling, mångfald och jämställdhet förefaller tillfredsställande.

Framtidsperspektiv

Viktiga frågor för ämnet under en kommande 5-årsperiod är:

- Utveckling av samhällsvetarprogrammet. Arbeta pågår med bl.a. programansvariga.
- Inrättande av magisterutbildning. Arbeta pågår.
- Deltagande i forskarutbildning (om tillstånd ges) inom området Hälsa och välfärd.
- Deltagande i masterutbildning inom området Interkulturella studier. Visst arbete pågår.
- Tillräcklig forskningstid för samtliga ansällda.
-

Dessa frågor/punkter är viktiga för att säkerställa att ämnet är tillräckligt stort och kan erbjuda undervisning av hög kvalitet och för att Högskolan skall vara en stimulerande och lockande arbetsplats för lärare och forskare i sociologi. Om förändringar i socionomprogrammet och samhällsvetarprogrammet skulle medföra avsevärda neddragningar i undervisningen, finns en risk att ämnet krymper under en nivå där dess kvalitet och utvecklingsmöjligheter blir hotade. För att ämnet skall kunna utvecklas är också viss långsiktighet från högskolans sida vad gäller ämnets uppdrag helt nödvändig.

Vad gäller profilering är undervisningen i stor utsträckning inriktad mot samhällsvetar- och socionomprogrammet. Den planerade magisterutbildningen har ett fokus mot välfärdsstatens omvandling, och skall kunna läsas av studenter från både samhällsvetarprogrammet (både

sociologisk och statsvetenskaplig inriktning) och socionomprogrammet, samt sociologistudenter och studenter från Pal-programmet.

På sikt vore det önskvärt att rekrytera en professor och en eller två doktorander.

Sakkunnigas sammanfattning

Styrkor inom huvudområdet:

- Pedagogisk och ämnesmässig kompetens överlag tillfredsställande. Tydliga planer rörande kursmål och deras koppling till examensmål. Bra progression.
- Huvudområdet är väl uppdaterat i modern sociologi, dess företrädare deltar på nationell, nordisk och internationell nivå i huvudområdets forskning och inom Högskolan Dalarna har man ett fungerande forskningsseminarium tillsammans med statsvetenskap, TICS-seminariet. Denna anknytning till forskningen kommer studenterna till del i form av högre kvalitet på undervisningen

Svagheter inom huvudområdet:

- Möjligheter till meritering inom forskning och högre nivåer av undervisning.
- Avancerad och forskarutbildningsnivå svaga, vilket återverkar på miljöns attraktionskraft nationellt.
- Avsaknad av professur i sociologi.

Möjligheter för framtida utveckling:

- Satsning på meritering av personalen
- Tydligare satsningar på vetenskapliga färdigheter, som det akademiska skrivandet.
- Utan en professur kan huvudområdet visserligen fortsätta ge fullgod undervisning men jag anser att Högskolan Dalarna ska satsa på huvudområdet och ge möjligheter till en professorstjänst inom området. Med en professur kan huvudområdet göra ett bättre avtryck inom den sociologiska forskningen i riket och bidra till en än mer forskningsanknuten utbildning vid Högskolan Dalarna.
- Huvudområdet bör även satsa på att understödja lärarnas meritering till docenter. I nuläget finns enbart en docent.

Sårbarhet:

- Liten personalstab, attraktionskraften med tanke på möjligheterna till forskning, minskat utbildningsuppdrag.
- Huvudområdet har inte någon företrädare som är professor.